

KÁDÁR BÉLA

1877-1956

PÁSZTOROK LÁTOGATÁSA

(JELENET SÁRGA TEHÉNNEL) 1925 KÖRÜL

TEMPERA, PAPIR

59.5 x 88 CM

JELEZVE JOBBRA LENT: KÁDÁR BÉLA

IRODALOM:

HEVESY IVÁN: KÁDÁR BÉLA. BUDAPEST, 1922
KÖVESDY GALLERY NEW YORK, BÉLA KÁDÁR
1877-1956: A LEADING EXPRESSIONIST IN
THE TWENTIES OF "DER STURM" IN BERLIN,
1985.

KÁLLAI ERNŐ: ÚJ MAGYAR PIKTÚRA.
BUDAPEST, 1926.

SANTA BARBARA MUSEUM OF ART, STANDING
IN THE TEMPEST. PAINTERS OF THE
HUNGARIAN AVANT-GARDE 1908-1930.

INT.: S. A. MÁNSBACH. 1991.

SÜMEGI GYÖRGY: KÁDÁR BÉLA ÖNÉLETRAJZ-
VALLOMÁSA. MŰVÉSZET, 1987. 11-12.

A LÍRAI, JÁTÉKOS VILÁGÚ FESTMÉNY KÁDÁR BÉLA 20-AS ÉVEKBELI, A BERLINI STURM-HOZ KÖTŐDŐ KORSZAKÁNAK EGYIK KIEMELKEDŐ ALKOTÁSA.

KÁDÁR A 20-AS ÉVEK ELEJÉN KERÜLT KÖZVETLEN KAPCSOLATBA A STURMMAL ÉS 1923-AS BEMUTAKOZÁSÁT KÖVETŐEN VÁLT A STURM RENDSZERES KIÁLLÍTÓJÁVÁ. FOLKLORISZTIKUS IHLETETTSÉGŰ KÉPEIT NAÍV, STILIZÁLÓ FELFOGÁSBAN ÁBRÁZOLT SZEREPLŐIVEL A STURM KÖZÖNSÉGE LELKESEN FOGADTA.

A PÁSZTOROK LÁTOGATÁSA CÍMŰ KÉP, MELLEN LÁGY FESTŐISÉGGEL KEZELT HÁTTÉR ELŐTT KILEND FIGURA ÉS KÉT ÁLLAT RAGYOGÓ SZÍNŰ, DEKORATÍV EGYÜTTESÉT LÁTJUK, EGY BIBLIAI EREDETŰ TÉMA (A PÁSZTOROK MEGLÁTOGATJÁK AZ ÚJSZÜLÖTT JÉZUST A BETLEHEMI ISTÁLLÓBAN) SZABADON ÉRTELMEZETT VÁLTOZATA. A FESTŐT A VÁLTOZATOS CSOPORT KOMPOZÍCIONÁLIS EGYBEFÜZÉSE ÉRDEKLI. A BAL OLDALON ÜLŐ ANYA-GYERMEK (MÁRIA-KISJÉZUS) CSOPORT, AZ ODAADÓAN FIGYELŐ KUTYA ÉS A SZELÍD GÖMBSZEMŰ TEHÉN A KOMPOZÍCIÓ CENTRUMA, SZOROSAN HOZZÁJUK KAPCSOLÓDIK A PÁSZTOROK EGY TÖMBBE KOMPONÁLT EGYÜTTÉSE. "A FORMÁKAT IGYEKSZIK A TÉR MÉLYSÉGÉBŐL A FELÜLETRE FELEMELNI ÉS OTT KITERÍTENI, HOGY EGY SÍKSZERŰ DEKORATÍV EGYSÉGGÉ KÖTÖZHESSE AZOKAT" - ÍRTA MŰVÉSZETÉRŐL HEVESY IVÁN. HEVESY 1922-ES MEGLÁTÁSA KÁDÁR KÉSŐBBI MŰVÉSZETÉT, KÖZTÜK E FESTMÉNY FORMA ÉS TÉRFELFOGÁSÁT IS PONTOSAN JELLEMZI.

A "SÍKSZERŰ DEKORATÍV EGYSÉG" LÉTREHOZÁSÁBAN AZ EGYSÉGES KOMPOZÍCIÓS ALAPFORMA MELLETT FONTOS SZEREPET KAPNAK AZ ISMÉTLŐDŐ MINTÁK, MOTÍVUMOK. RITMIKUSAN ISMÉTLŐDNEK A FIGURÁKAT HATÁROLÓ VONALAK, ÍVEK, AZ AZONOS ARC TÍPUSOK, A HANGSÚLYOS KEZEK. A JELENETET KERETEZŐ ÉPÜLETEK-KONTÚRJAIT ASSZOCIATÍV VONAL JELÖLI KI;

A TETŐK PEPITA MINTÁZATA A BARLANG/HÁZ NYÍLÁSÁBAN ÉS A PÓLYÁN IS VISZSZAKÖSZÖN. HASONLÓ JÁTÉKOSSÁGGAL ISMÉTLŐDNEK A SRÁFOZOTT FELÜLETEK. A FÖLDÖN ÉS AZ ÉGEN IS MEGJELENIK A KETTŐS-KÖRÖS MOTÍVUM.

A KÍSÉRLETEZŐ KEDVŰ, EGY-EGY KOMPOZÍCIÓS ÖTLETET VAGY TÉMÁT GYORSAN, TERMÉKENYEN FORMÁBA ÖNTŐ KÁDÁR ÉLETMŰVÉBEN KÖNNYEN MEGTALÁLJUK E MŰ ANALÓGIÁIT. FELTŰNŐ A KOMPOZÍCIÓS ROKONSÁG AZ 1924-ES PRÉDIKÁCIÓ CÍMŰ GRAFIKÁJÁVAL. FELTEHETŐEN EZ AZ ÖTLET ELSŐ FELVETÉSE. AZONOS TÉMÁT DOLGOZ FEL ERŐSEN ÁTÍRVA A CSALÁD SZAMÁRRAL CÍMŰ KÉPE. A MŰ NÉHÁNY ÉVVEL KORÁBBI ÉS MÁS KOMPOZÍCIÓJÚ, DE EBYEZ MOTÍVUMOK, MINT A PÁSZTOROK EGYBEFÜZÖTT CSOPORTJA, A SZELÍD ÁLLAT ÉS AZ AJTÓNYÍLÁSBAN MEGJELENŐ ANYA-GYERMEK CSOPORT MÁR ITT IS FELTŰNNEK.

KÁDÁR ÉRZÉKENY, NYUGTALAN, A HATÁSOKRA KÖNNYEN REAGÁLÓ FESTŐI ALKATA KÉPESSÉ TETTE, HOGY SZÁMOS HATÁST FRANZ MARC ÉS AUGUST MACKE EXPRESSZIONIZMUSÁTÓL DELAUNAY ORFIKUS KUBIZMUSÁN ÁT CHAGALL LÍRAI SZÜRREALIZMUSÁIG MAGÁBA OLVASSZON. EGBÉSZ STURM-KORSZAKÁRA JELLEMZŐ AZ ÁLLATOK HANGSÚLYOS, GYAKRAN KÖZPONTI MOTÍVUMKÉNT VALÓ SZEREPELTETÉSE: PL. FEHÉR KUTYÁK (KÉPÜNK MELLETT PL KONSTRUKTÍV VÁROS, ÁDÁM ÉS ÉVA), FEHÉR VAGY SÁRGA, SZELÍD TEKINTETŰ LOVAK ÉS TEHENEK (TARKA FALUSI JELENET LÓVAL) SZIMBOLIKUS EREJŰ MEGJELENÍTÉSE ELSŐSORBAN FRANZ MARC ÉS HEINRICH CAMPENDON MISZTIKUS ÁLLATKÉPEIVEL ÁLLÍTHATÓ PÁRHUZAMBÁ.

A PÁSZTOROK LÁTOGATÁSA CÍMŰ TEMPERA-KÉP KÁDÁR BÉLA NAGYMÉRETŰ, SZINTETIZÁLÓ IGÉNYŰ FESTMÉNYEI EGYIK LEGREPREZENTATÍVABB DARABJA.

A. J.

149.►

KÁDÁR BÉLA

1887-1956

PÁSZTOROK LÁTOGATÁSA

TEMPERA, PAPIR 59.5 x 88 CM

JELEZVE JOBBRA LENT: KÁDÁR BÉLA

KIKIÁLTÁSI ÁR: 1 200 000 FT